

nydes af Mennesker uden at udfætte deres Helbred for Fære, saa skal det ganske være forbudt at sælge Kjødet af et saadant Dyr. Derimod er det ikke Meningen med Loven, at det skulde gjøres til almindelig Regel, at det overhovedet skal være forbudt at sælge Kjøb af selvøbde Kreaturer eller af Kreaturer, der have været syge, thi deraf følger ikke, at Kjødet er skadeligt for Sundheden. Det er naturligvis Kjøb af ringere Kvalitet end det, der hidrører fra fuldkommen sunde Kreaturer, som ere slagtede i sund Tilstand, men det er ikke sagt, at det er skadeligt for Helbredet, og det vilde vistnok ikke være rigtigt aldeles at forbyde Salget af saadant Kjøb, hvoraf der i mange Tilfælde sælges ikke saa lidt til den fattigere Befolkning, og som meget vel kan nydes. Der er jo ikke saa faa Tilfælde, hvor den Omstændighed, at et Dyr er selvødt, ikke videre afficerer Kjødet, og der kan ogsaa være Tilfælde af Sygdom, som ikke videre afficerer Kjødet. Saaledes skal den Omstændighed, at en Ko dør af den saakaldte Trommesyge, ikke gjøre Kjødet i mindste Maade skadeligt, saa at der ikke kunde være nogensomhelst Grund til at forbyde at nyde det. Ligeledes er det klart, at naar et Dyr paadrager sig en eller anden udoortes Læstion, f. Ex. brækker et Ben, og altsaa for saa vidt er sygt, saa er det heller ikke sagt, at dette saaledes kan skade Kjødet, at der er nogen som helst fornuftig Grund til at forbyde, at Kjødet af et saadant Dyr maatte benyttes til Menneskespise. Derimod er det klart nok, at det ikke bør være tilladt at sælge Folk Kjøb af selvøbde eller syge Dyr for Kjøb af Dyr, der ere slagtede i sund Tilstand, og det er til saadanne Tilfælde, § 7 sigter, at det skal være strafbart at sælge Kjøb af selvøbde Dyr eller Dyr, der have været syge, til Folk, inbillende Publikum, at det er Kjøb af Dyr, der ere blevene slagtede i sund Tilstand. Saaledes er Sammenhængen med Hensyn til disse Paragrafer. Dermed staa imidlertid ogsaa i Forbindelse nogle Bemærkninger, som ere fremsatte her med Hensyn til Forholdet ude paa Landet, og med Hensyn til hvad man kunde bruge Sognefogderne til i denne Henseende. Jeg skal blot bemærke, at Sognefogderne vist vilde blive meget henrykte, hvis de skulde faae det Hver saaledes at spadserere omkring og se paa Slagtingen paa Landet. Jeg er tilbøjelig til at tro, at det vilde overfløede deres Kræfter en hel Del; men hvad der i ethvert Tilfælde vilde overfløede deres Evner, er naturligvis det at dømme, om den Sygdom, som Dyret har lidt af, gjør Kjødet skadeligt for Menneskenes Sundhed. Naturligvis kan Sognefogden nok se eller faae at vide, at det er et selvødt Dyr, man slakter og behandler, og han kan maaske ogsaa faae at vide, at Dyret, førend det blev slagtet, var sygt, men det er ikke det, hvorpaa det kommer an, fordi det, som jeg før tillod mig at bemærke, ikke gaar an at betegne det som strafbart eller utilldelig overhovedet at

benytte selvøbde eller syge Kreaturers Kjøb, men det, som Sognefogden utvivlsomt ikke er i Stand til, er at have nogen Mening om, hvorvidt den Sygdom, Dyret havde, førend det blev slagtet, har til Følge, at det er forbundet med Fære for Menneskets Helbred at nyde dette Dyrs Kjøb. Jeg tror derfor, at naar man nu tillige fastholder de Betragtninger, som jeg tillod mig at gjøre gjældende før, og som jeg tror maa siges at være antagne af de Sagkyndige, at man ikke kan danne sig nogen fornuftig Mening i saa Henseende blot ved at se det slagtede og tilberedte Kjøb, maa man komme tilbage til den Opfattelse, at en egentlig Betryggelse kan ikke vindes, uden at der maa være En til Stede ved Slagtingen eller kort derefter, og deraf vil Følgen atter blive, at hvis man vil tilstede Indspjælse af Kjøb fra Landet til Kjøbstæder, hvor der findes Kontrol med Slagtingen Sted, giver man Slip paa al virkelig Betryggelse for Sundhedstilstanden. Man kan maaske gjøre Et eller Andet, hvorved man kan opnaa Afgang til Forsøgelse af Folk, som gjøre sig skyldige i Misbrug ved Salg af Kjøb af selvøbde eller syge Kreaturer; men man kan ikke opnaa det, som i sanitær Henseende netop er Punktet, nemlig at holde borte fra Markedet det Kjøb, hvis Nydelse er skadeligt for Sundheden. Det er særlig med dette for Die, at jeg ikke har søgt mig overbevist om, at det skulde være muligt, som ærede Lædere have villet mene, at substituere disse andre Ting, som bleve nævnte, i Stedet for Bestemmelserne i § 5, og at disse Bestemmelser paa nogen Maade kunne undværes for Garantien. Det staa bestandig saaledes for mig, at Spørgsmaalet maa blive det: Vil man have Garanti eller vil man ikke? Jeg kan jo fuldkommen godt vurdere de Vanfæligheder, som der er for at gaa ind paa de foreslaaede Bestemmelser. Det har naturligvis ikke været skjult for mig et eneste Dieblis, ellers maatte man jo have siddet i Laaget, naar man skrev en saadan Lov sammen, at det er forbundet med en Hærskare af Vanfæligheder at forbyde Indspjel af Kjøb, som ikke har været undersøgt, fra Landet til Kjøbstæderne, men jeg kan kun fastholde, hvad jeg tidligere har hævdede; at, vil man ikke indlade sig paa denne Sag, saa maa man gjøre sig fortrolig med; at man da ikke har nogen Garanti for, at Mennesker ikke blive syge ved Nydelse af sygt Kjøb. Jeg tror, at man maa komme tilbage til Spørgsmaalet rent og klart, saaledes som jeg før tillod mig at gjøre opmærksom paa: Vil man have saadanne Bestemmelser som i § 5, eller vil man ikke have dem? Jeg kan forstaa dem, der sige, at de ikke anse den Fære for Menneskeliv, der kan flyde af ukontrolleret Nydelse af Kjøb, for at være saa stor, at man kan forsuaere at underkaste Samhandelen den betydelige Indskrænkning, som her er foreslaaet. Det er et Standpunkt, som jeg kan forstaa; men jeg kan ikke forstaa, at man kan slaa sig til Ro med